

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Ndc/62/2023
Identifikačné číslo spisu: 1723201626
Dátum vydania rozhodnutia: 25.01.2024
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Bajánková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2024:1723201626.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci starostlivosti súdu o maloletého V. M., narodeného XX. M. XXXX, bytom u navrhovateľov, dieťa rodičov matky F. M., narodenej XX. M. XXXX, W. XXX a otca neuvedeného, o návrhu navrhovateľov 1/ O. F., narodeného XX. P. XXXX a 2/ W. F., narodenej XX. M. XXXX, obaja bytom F., Z. X. XXXX/XXA, o osvojenie, vedenej na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 15NcC/30/2023, o nesúhlase Krajského súdu v Bratislave s postúpením mu veci Krajským súdom v Trnave, takto

rozhodol:

Na rozhodnutie o nesúhlase s prenesením miestnej príslušnosti j e p r í s l u š n ý Krajský súd v Trnave.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave predložil vec Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) z dôvodu nesúhlasu s postúpením mu veci Krajským súdom v Trnave podľa § 43 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“). Uviedol, že vec bola pôvodne vedená na Okresnom súde Pezinok pod sp. zn. 51P/106/2023, ktorý prípisom zo dňa 4. augusta 2023 postúpil vec Okresnému súdu Prešov z dôvodu, že ako posledný rozhodoval vo veci maloletého v konaní pod sp. zn. 38P/31/2023 a miestna príslušnosť naďalej trvá. Okresný súd Prešov preniesol podľa ust. § 112 ods. 2 CMP príslušnosť na Mestský súd Bratislava II s odôvodnením, že maloletý sa nachádza v obvode Mestského súdu Bratislava II a je v záujme maloletého, aby vo veci konal súd, v obvode ktorého má toho času svoje bydlisko. Vec bola na tomto súde vedená pod sp. zn. 11P/105/2023. Mestský súd Bratislava II prípisom zo dňa 2. novembra 2023 vyslovil nesúhlas s prenesením príslušnosti a za miestne príslušný považoval Okresný súd Pezinok, v územnom obvode ktorého sa maloletý nachádza. Krajský súd v Trnave, na ktorom bola vec vedená pod sp. zn. 13NcP/34/2023 postúpil vec Krajskému súdu v Bratislave s odkazom na ust. § 6 ods. 1 CMP ako súdu nadriadenému. Krajský súd v Bratislave poukázal na nesprávny postup Krajského súdu v Trnave a uviedol, že i keď nadriadený súd, ktorý má rozhodovať v spore o miestnu príslušnosť, nie je v ust. § 112 ods. 2 CMP *expressis verbis* špecifikovaný, za použitia čl. 3 ods. 2 CMP je týmto súdom Krajský súd v Trnave, a to vzhľadom na špecifickú povahu konaní podľa prvej a tretej hlavy druhej časti, tretej a štvrtej časti CMP. Určenie, že nadriadeným súdom v poručenskej (rodinnoprávnej) agende Okresnému súdu Pezinok, je Krajský súd v Trnave, zodpovedá aj účelu a zmyslu reformy súdnej mapy a

rozhodnutiu usporiadaniu veci, keď jeden z hlavných dôvodov prijatia týchto zmien bolo vytvorenie špecializácie, a to zameranej na rodinnoprávnu agendu. Je irelevantné, že Okresný súd Pezinok a aj Mestský súd Bratislava II patria do územného obvodu Krajského súdu v Bratislave (§ 3 ods. 2 zákona č. 371/2004 Z. z. v znení účinnom od 1. júna 2023) a tiež je bez právneho významu, že Krajský súd v Bratislave je Okresnému súdu Pezinok odvolacím a aj nadriadeným súdom v inej právnej agende (trestnej, občianskoprávnej).

2. Podľa čl. 3 ods. 1 CMP ak sa právna vec nedá prejednať a rozhodnúť na základe výslovného ustanovenia tohto zákona, právna vec sa posúdi podľa toho ustanovenia tohto alebo iného zákona, ktoré upravuje právnu vec čo do obsahu a účelu najbližšiu posudzovanej právnej veci.

3. Podľa čl. 3 ods. 2 CMP ak takéto ustanovenia niet, súd prejedná a rozhodne právnu vec podľa normy, ktorú by prijal, ak by bol sám zákonodarcom, a to s prihliadnutím na princípy všeobecnej spravodlivosti a princípy, na ktorých spočíva tento zákon, tak, aby výsledkom bolo rozumné usporiadanie procesných vzťahov zohľadňujúce stav a poznatky právnej náuky a ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít.

4. Podľa § 6 ods. 1 CMP ak súd zistí, že nie je príslušný, bezodkladne postúpi vec príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom účastníkov.

5. Podľa § 6 ods. 2 CMP ak súd, ktorému bola vec postúpená, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdy viazané.

6. Podľa § 112 ods. 2 CMP ak sa zákonným spôsobom zmenia okolnosti, podľa ktorých sa posudzuje miestna príslušnosť, môže súd preniesť svoju príslušnosť na iný súd, ak to vyžaduje záujem maloletého. Ak tento súd nesúhlasí s prenesením príslušnosti, rozhodne jeho nadriadený súd; zmena bydliska maloletého z dôvodu umiestnenia maloletého v zariadení na základe rozhodnutia súdu podľa § 111 písm. l) až n) nie je dôvodom na zmenu miestnej príslušnosti súdu.

7. Podľa § 3 ods. 5 písm. b) CMP na konanie o odvolaní proti rozhodnutiu vo veciach podľa prvej hlavy a tretej hlavy druhej časti, tretej časti a štvrtej časti vydanému okresným súdom so sídlom v obvode Krajského súdu v Bratislave a Krajského súdu v Nitre je príslušný Krajský súd v Trnave.

8. Najvyšší súd, ktorý je ako súd spoločne nadriadený Krajskému súdu v Bratislave a Krajskému súdu v Trnave podľa § 6 ods. 2 CMP príslušný na rozhodnutie o príslušnosti, posúdil dôvodnosť nesúhlasu s postúpením a dospel k záveru, že nesúhlas Krajského súdu v Bratislave s postúpením mu veci je dôvodný.

9. Z obsahu spisu vyplýva, že v predmetnej veci ide o konanie vo veci osvojenia (§ 143 CMP). V rámci konania došlo k preneseniu miestnej príslušnosti podľa § 112 ods. 2 CMP. Mestský súd Bratislava II, na ktorý bola miestna príslušnosť prenesená, s prenesením nesúhlasil a predložil vec svojmu nadriadenému súdu, t. j. Krajskému súdu v Trnave. Ten majúci za to, že i keď je príslušný na rozhodnutie o odvolaní, postúpil vec Krajskému súdu v Bratislave, ktorý považoval za príslušný (ako nadriadený súd) na rozhodnutie o nesúhlase s prenesením príslušnosti.

10. Najvyšší súd upriamuje pozornosť na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 4. mája 2010 sp. zn. III. ÚS 72/2010 publikovaný v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 20/2010, v zmysle ktorého nevyhnutnou súčasťou rozhodovacej činnosti súdov, ktorá zahŕňa aplikáciu abstraktných právnych noriem, a to vzhľadom na špecifickú povahu konaní na konkrétne okolnosti individuálnych prípadov, je zisťovanie obsahu a zmyslu právnej normy uplatňovaním jednotlivých metód právneho výkladu.

11. Je nesporné, že funkčne príslušný na rozhodnutie o odvolaní proti rozhodnutiu vo veciach podľa prvej hlavy a tretej hlavy druhej časti, tretej časti a štvrtej časti vydanému okresným súdom so sídlom v obvode Krajského súdu v Bratislave a Krajského súdu v Nitre je Krajský súd v Trnave [§ 3 ods. 5 písm. b) CMP]. Nadriadený súd nie je v ust. § 112 ods. 2 CMP špecifikovaný, no s prihliadnutím i na špecifickú povahu týchto konaní pri aplikácii vyššie citovaného ust. čl. 3 ods. 2 CMP (s prihliadnutím na zachovanie princípov všeobecnej spravodlivosti a princípov, na ktorých spočíva tento zákon, tak, aby výsledkom bolo rozumné usporiadanie procesných vzťahov), možno dospieť k záveru, že v týchto veciach bude nadriadeným súdom Krajský súd v Trnave (kauzálny nadriadený súd). Opačný záver by sa priechil účelu súdnej reformy (popieral by jej zmysel). Tu treba mať na zreteli aj zachovanie plynulosti a rýchlosti konania. Nie je možné vykladať pojem nadriadený súd v danom prípade inak, než vychádzajúc z uvedených princípov.

12. Pre úplnosť sa uvádza, že prípadné poukazovanie na zákon č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 371/2004 Z. z.“) by nebol na mieste, pretože tento upravuje sídla a obvody krajských súdov len všeobecne bez prihliadnutia na špecifiká konaní vymenovaných v ust. § 3 ods. 5 CMP (ten je vo vzťahu k § 3 zákona č. 371/2004 Z. z. v pomere špeciality).

13. Najvyšší súd vzhľadom na vyššie uvedené konštatuje, že nesúhlas Krajského súdu v Bratislave s postúpením mu veci Krajským súdom v Trnave je dôvodný, preto rozhodol tak, ako vyplýva z výroku tohto uznesenia.

14. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.